

Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaava ja Heinäveden järviolueiden osittainen rantayleiskaavan kumoaminen - kaavan hyväksyminen

Kunnanhallitus 18.05.2026 § 109
98/10.02.02/2023

Valmistelija

Tekninen johtaja Mikko Luostarinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi, puh. 040 355 6320, email: mikko.luostarinen@heinavesi.fi

Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaava ja Heinäveden järviolueiden osittainen rantayleiskaavan kumoaminen on edennyt kaavaprosessissa hyväksymisvaiheeseen. Osayleiskaavan laadinnan tavoitteena on ollut selvittää tuulivoimahankkeen sijoittumisen edellytykset Heinäveden Kilpimäen alueelle, joka sijaitsee noin 9,5 km Heinäveden kirkonkylästä lounaaseen. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1824 hehtaaria.

Kaavaprosessin vaiheet ovat olleet seuraavat:

Vireilletulo

Heinäveden kunnanhallitus päätti kokouksessaan 22.5.2023 § 98 hyväksyä kaavoitusaloitteen kaavoituksen valmistelun käynnistämisestä Kilpimäen tuulivoimahanketta varten. Kaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu käytiin 7.11.2023.

Kunnanhallitus päätti kokouksessaan 27.11.2023 § 214 Kilpimäen tuulivoimaosayleiskaavahankkeen vireille tulosta, hyväksyä osallistumis- ja arviointisuunnitelman ja kuuluttaa osayleiskaavan vireille tulon sekä asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville. Kaava kuulutettiin vireille 30.11.2023 ja osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetettiin julkisesti nähtäville. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 30.11.2023–15.1.2024 välisen ajan Heinäveden kunnan, Leppävirran kunnan ja Varkauden kaupungin internet-sivuilla ja kirjastoissa. Vireilletulo vaiheessa järjestettiin Kilpimäen tuulivoimahankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) kanssa yhteinen yleisötilaisuus 13.12.2023 Heinäveden kunnantalonsalissa. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä olon aikana saatiin 15 lausuntoa ja 18 mielipidettä.

Valmisteluvaihe

Kaavan valmisteluvaiheen viranomaisneuvottelu käytiin 21.2.2025. Heinäveden kunnanhallitus päätti kokouksessaan 31.3.2025 § 78 hyväksyä kaavan valmisteluaineiston, asettaa nähtäville Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja järviolueiden osittaisen rantayleiskaavan kumoamisen valmisteluaineiston (kaavaluonnoksen) AKL 62 § ja MRA 30 § nähtäville 3.4.–18.5.2025 väliseksi ajaksi sekä pyytää kaavan valmisteluaineistosta osallistumis- ja arviointisuunnitelman mukaisesti lausunnot ja varata osallisille mahdollisuuden esittää valmisteluaineistosta mielipiteensä.

Nähtävillä olosta tiedotettiin Heinäveden kunnan virallisella ilmoitustaululla sekä Heinävesi-lehdessä, Soisalon Seudussa ja Varkauden lehdessä. Kaavaluonnoksen ja erillisen YVA-menettelyn yhteinen yleisötilaisuus järjestettiin Heinävedellä 6.5.2025. Tilaisuuteen oli etäosallistumismahdollisuus. Kaavaluonnos oli nähtävillä Heinäveden kunnan internet-sivuilla, kunnantalolla sekä kirjastossa. Kuulemisesta saatiin 18 lausuntoa ja 12 mielipidettä.

Ehdotusvaihe

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu käytiin 22.1.2026. Heinäveden kunnanhallitus päätti kokouksessaan 9.2.2026 § 25 hyväksyä kaavaehdotuksen ja asettaa Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja Heinäveden järviolueiden rantayleiskaavan osittaisen kumoamisen kaavaehdotusaineiston AKL 65 § ja MRA 19 § mukaisesti julkisesti nähtäville ajalle 18.2 — 20.3.2026.

Kaavaehdotus oli nähtävillä Heinäveden kunnan internet-sivuilla, kunnantalolla sekä kirjastossa. Nähtävillä olosta tiedotettiin Heinäveden kunnan virallisella ilmoitustaululla, kunnan internet-sivuilla, sekä Heinävesi-lehdessä, Soisalon Seudussa ja Warkauden lehdessä. Kuulemisesta saatiin 18 lausuntoa ja 17 muistutusta. Kaava-ehdotuksen nähtävillä oloaikana pidettiin yleisötilaisuus 11.3.2026 Heinävedellä Otto Kotilaisen koululla. Tilaisuuteen oli etäosallistumismahdollisuus.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Kilpimäen tuulivoimahankkeen kaavoituksen rinnalla toteutettiin myös ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA-menettely) erillismenettelynä. YVA-menettelyn yhteydessä tutkittiin hankkeen ja sen vaihtoehtojen ympäristövaikutuksia. Ympäristövaikutusten arviointi laadittiin YVA-lain ja valtioneuvoston asetuksen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä (277/2017) sekä AKL ja maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA 895/1999) edellyttämässä laajuudessa.

Lain ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA-laki, YVAL 252/2017) 8 §:n mukainen ennakkoneuvottelu käytiin 23.8.2023. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelma oli nähtävillä yhtäaikaisesti hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelman kanssa ja YVA-selostus yhtäaikaisesti kaavan valmisteluvaiheen aineiston kanssa 3.4 - 18.5.2025 välisen ajan.

Ympäristövaikutusten arviointimenettelystä on järjestetty yleisötilaisuus 13.12.2023 Heinäveden kunnanvirastolla sekä 6.5.2025 Heinäveden Otto Kotilaisen koululla. Tilaisuuksiin oli mahdollista osallistua myös etäyhteydellä. YVA- lain mukainen yhteysviranomaisen on antanut lausuntonsa YVA-ohjelmasta 15.2.2024 ja hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista perustellun päätelmän 8.7.2025. YVA-menettely on kuvattu kaavaselostuksen kohdassa 5.9.

Hyväksymiskäsittelyvaihe

Osayleiskaavan hyväksymiskäsittely on alueidenkäyttölain (132/1999) määrittämän alueidenkäytön suunnittelun viimeinen prosessivaihe. AKL 37 § mukaisesti yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Kuntalain (410/2015) 39 § mukaisesti kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta.

Hyväksymiskäsittelyvaiheessa nähtävillä olleeseen kaavaehdotukseen on tehty tarvittavat vähäiset korjaukset ja tarkennukset sekä laadittu lausuntoihin ja muistutuksiin vastineet. Kaava on kokonaisuudessaan valmis ja täyttää alueidenkäyttölaissa ja muussa lainsäädännössä edellytetyt vaatimukset.

Kaavaratkaisuun kaavaehdotuksen jälkeen tehdyt muutokset ovat seuraavat:

- Voimaloiden KIL1024 ja KIL1074 tv-alueet rajattiin pienemmiksi ja kauemmaksi luokitelluista pohjavesialueista.
- Kaavamääräyksien lakiviittauksiin lisättiin viittaukset säännöskokoelmiin.

- Luonnon monimuotoisuuden kannalta tärkeiden alueiden (luo) esitystapaa yhtenäistettiin.
- Pohjavesialueiden ja nykyisten teiden määräyksiä täsmennettiin.
- Yleisiä määräyksiä täydennettiin yleiskaavan käyttämisestä EN-alueen suoran rakentamisluvan perusteena sekä melua koskevaa määräystä täydennettiin.
- Kuulemista koskevan palautteen johdosta täydennettiin kaavaselistusta: "Suvasveden saaristojen Natura-alueen linnustoon merkittävän heikennyksen mahdollisuus voidaan sulkea pois".
- Maisema- ja kulttuuriympäristön vaikutusten arviointia tarkennettiin uusien näkymäalueanalyysien perusteella.

Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaava ja Heinäveden järvialueiden osittainen rantayleiskaavan kumoaminen kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä AKL 65 § ja MRA 19 § mukaisesti ja ehdotusvaiheen jälkeen hyväksymiskäsittelyyn viimeistellyn kaavan osalta muutokset ja korjaukset ovat luonteeltaan vähäisiä ja sisältöä tarkentavia, eikä kaavaehdotusta ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville MRA 32 § mukaisesti.

Hyväksymisaineisto liitteinen on kokonaisuudessaan nähtävänä osoitteessa:

<https://app.maptionnaire.com/p/4fn6jdw9r2tn>

Liitteistä julkisesti nähtävänä ovat asiakirjat, joita ei ole rajoitettu lainsäädännöllä vain viranomaiskäyttöön tarkoitetuiksi. Kaavaselistuksen sivulla 3, on lueteltu kaikki kaavaselistuksen liiteasiakirjat ja tehdyt selvitykset, joita ovat:

- Liite 1 Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, päivitetty 28.1.2026
- Liite 2 Vastineet osallistumis- ja arviointisuunnitelman lausuntoihin ja mielipiteisiin
- Liite 3 Vastineet kaavan valmisteluaineiston lausuntoihin ja mielipiteisiin
- Liite 4 Vastineet kaavan ehdotusvaiheen lausuntoihin ja muistutuksiin
- Liite 5 Kasvillisuus- ja luontotyypiselvitys 2023–2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 6 Viitasammakkoselvitys 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 7 Sudenkorentoselvitys 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 8 Liito-oravaselvitys 2023, Ramboll Finland Oy 2023
- Liite 9 Lepakkoselvitys 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 10 Saukkoselvitys 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 11 Kirjoverkkoperhosselvitys 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 12.1 Lumijälkilaskenta 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 12.2 Lumijälkilaskennan liite, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 13 Vaikutukset suurpetoihin, Ramboll Finland Oy 2025, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 14.1 Pöllöselvitys 2023–2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 14.2 Pöllöselvityksen liite, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 15.1 Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvitys 2023–2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 15.2 Metsäkanalintujen soidinpaikkaselvityksen liite, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 16.1 Pesimälinnustoselvitys 2023–2024, Ramboll Finland Oy 2025

- Liite 16.2 Pesimälinnustoselvityksen liite, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 17 Kevät- ja syysmuuton seuranta 2023, Ramboll Finland Oy 2023
- Liite 18 Valkoposkihanhen törmäysmallinnus 2024, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 19.1 Sähkösiirtoreittien luontoselvitykset 2024–2025, raportti, Ramboll Finland Oy 2025
- Liite 19.2 Sähkösiirtoreittien luontoselvitysten liitteet, *vain viranomaiskäyttöön*
- Liite 20 Arkeologinen inventointi, Maanala Oy 2025
- Liite 21 Asukaskyselyn tulokset, Ramboll Finland Oy 2024
- Liite 22 Melumallinnus, Ramboll Finland Oy 2025
- Liite 23 Välkemallinnus, Ramboll Finland Oy 2025
- Liite 24 Havainnekuvat, Ramboll Finland Oy 2025
- Liite 25 Näkymäalueanalyysit, päivitetty, Ramboll Finland Oy 2026
- Liite 26 Perustellun päätelmän huomioon ottaminen kaavaehdotusvaiheessa

Esityslistan liitteenä on osayleiskaavan kaavaselostus, yleiskaavakartat, päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä kaavaehdotuksesta jätettyihin lausuntoihin ja muistutuksiin annettava vastineraportti (kaavaselostuksen liite 4).

Osayleiskaavan katsotaan täyttävän alueidenkäyttölaissa sille asetettu tarkoitus sekä sisältövaatimukset ja muussa lainsäädännössä alueidenkäytön suunnittelulle asetetut vaatimukset. Kaavaratkaisussa on huomioitu YVA-selostuksesta annettu perusteltu päätelmä sekä viranomaisten lausunnot kaavaprosessin aikana ja kaavaratkaisu on yhteensovitettu saatujen mielipiteiden ja muistutusten perusteella alueidenkäyttölain mukaisesti.

Kaavan hyväksymistä koskeva kunnanhallituksen käsittely on osa kaavan valmistelua koskevaa prosessia. Kaavan hyväksymisestä päättää AKL 37 § nojalla kunnanvaltuusto. Kaavan valmisteluvaiheeseen ei sovelleta kuntalain 136 § mukaan muutoksenhakua. Muutoksenhaku tehdään valtuuston hyväksymistä koskevaan päätökseen AKL 188 § nojalla. Kunnanhallituksen esitykseen sisältyy kuntalain 141 § 3.mom mukaisesti muutoksenhakukielto.

Kaavoittaja esittelee kaavan hyväksymisaineiston kokouksessa.

Lainsäädäntöviittaukset ja sovelletut oikeusohjeet asian käisttelyssä: Alueidenkäyttölaki 132/1999 (AKL), Maankäyttö- ja rakennusasetus 895/1999 (MRA) Hallintolaki 434/2003 (HL), Kuntalaki 410/2025 (KL)

*AKL 6 § Vuorovaikutus ja kaavoituksesta tiedottaminen
 AKL 9 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa
 AKL 20 § Kunnan tehtävät
 AKL 22 § Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
 AKL 24 § Tavoitteiden toteuttaminen ja huomioon ottaminen
 AKL 35 § Yleiskaavan tarkoitus
 AKL 36 § Yleiskaavan laatimistarve
 AKL 37 § Yleiskaavan hyväksyminen
 AKL 39 § Yleiskaavan sisältövaatimukset
 AKL 40 §, 40 a § Yleiskaavan esitystapa, yleiskaavan selostus
 AKL 41 § Yleiskaavamääräykset
 AKL 62 § Vuorovaikutus kaavaa valmisteltaessa*

AKL 77 a § Yleiskaavan käyttö tuulivoiman rakentamisluvan perusteena
AKL 77 b § Tuulivoimarakentamista koskevan yleiskaavan erityiset sisältövaatimukset
AKL 188 § Muutoksenhaku kaavan hyväksymispäätökseen
MRA 1 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa
MRA 16 § Yleiskaavan esitystapa
MRA 17 § Kaavaselostus
MRA 19 § Kaavaehdotuksen asettaminen julkisesti nähtäville
MRA 32 § Kaavaehdotuksen asettaminen uudelleen nähtäville
MRA 20 § Lausunnot kaavaehdotuksesta
MRA 32 a § Sähköinen tiedottaminen
HL 5 § Suhde muuhun lainsäädäntöön
HL 54 § Tiedoksiantovelvollisuus
HL 62 a § Julkinen kuulutus
KL 39 § Kunnanhallituksen tehtävät
KL 136 § Oikaisuvaatimus- ja valituskelpoisuus
141 § Oikaisuvaatimusohjeet ja valitusosoitus
(3 mom. muutoksenhakukielto

Esittelijä

Tekninen johtaja Luostarinen Mikko

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee tietoonsa kaavaehdotuksesta saapuneet lausunnot ja muistutukset sekä hyväksyy Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja Heinäveden järviolueiden osittaisen rantayleiskaavan kumoamisen hyväksymisaineiston sekä kaavaehdotuksesta saapuneisiin lausuntoihin ja muistutuksiin annettavan vastineen.

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että;

- 1) valtuusto päättää hyväksyä alueidenkäyttölain (132/1999) 37 § nojalla Kilpimäen tuulivoimapuiston osayleiskaavan ja Heinäveden järviolueiden osittaisen rantayleiskaavan kumoamisen hyväksymisaineiston mukaisena
- 2) kuuluttaa hyväksymistä koskevasta päätöksestä MRA 93 § mukaisesti siten, kuin kunnalliset ilmoitukset julkaistaan
- 3) ilmoittaa hyväksymistä koskevasta päätöksestä AKL 67 § ja MRA 94 § mukaisesti

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Kaavoittaja Pirjo Pellikka Ramboll Finland Oy:ltä oli kokouksessa kuultavana tämän asian osalta. Asiantuntija poistui kuulemisen jälkeen kokouksesta.